

DITES I REFRANYS.

Recull de Bartomeu Barceló (BARCELÓ ROIG, B. (2002): El món de les abelles a Balears. Lleonard Muntaner, editor. Palma.)

Deixar a un amb la mel a la boca.

Privar a una persona de qualque cosa que li començava a agradar molt.

Feis-vos mel i vos menjaran ses mosques.

Deixa entendre que se sol abusar de les persones que són massa blanes o condescendents.

Mel a la boca i guardau sa bossa.

Aconsella que, quan una persona no pot o no vol donar el que li demanen, ho excusi amb bones paraules.

Mel damunt bunyols.

S'empra per manifestar que una cosa que mos ve, cau molt bé o dóna realç a una altra ja experimentada i agradable.

La mel no és feta per la boca de l'ase.

Es diu d'una persona que no és capaç de trobar gust o mèrit a una cosa que realment en té. O bé, que tria el pitjor entre totes ses coses que li presenten.

No hi ha mel sense fel.

Expressa la poca duració dels béns humans; puix que, després d'un esdeveniment agradable i feliç, normalment en sol venir algun altre trist i desgraciat.

Posar-li mel a la boca.

Enllepolir-lo. Anticipar-li els béns que pot treure d'alguna cosa.

Quedar-se un a mitja mel.

Es diu d'una persona que comença a passar gust d'un menjar o de satisfer un desig i de sobte se'n veu privat.

Això és pa i mel.

Es diu d'una cosa fàcil de fer o comprendre.

Qui camina per damunt mel, qualque cosa se li aferra.

Adverteix sobre la facilitat de caure en falta o culpa, per aquell qui juga en coses perilloses.

Això és mel.

Expressió que demostra quan una persona passa molt de gust d'una cosa.

Més mosques se cacen amb una gota de mel, que amb un barral de vinagre.

Dóna a entendre que s'aconsegueixen moltes més coses amb paraules dolces que amb paraules aspres i ofensives.

Ésser (una persona) *tot mel*. Es diu d'una persona de tracte molt suau i amable.

"Non ay tan dulce cosa, como la aseguença, nin miel tan sabrosa como la buena amistança"(del segle XII).

On vas Miquel? on hi ha mel.

Vol dir que tothom va o cerca les coses que més li agraden.

Donar una ditada de mel.

Fer elogi d'alguna persona, afalagar-lo amb bones paraules.

Tenir mel a la boca i fel al cor:

Es diu d'aquella persona de tracte amable i agradós, però, de males intencions.

Recull de Francesc Capó. (Refransys dites i coverbos. ABA associación Balear de apicultores, num. 78 abril, mayo, junio 2001).

on va En Miquel? on hi ha mel .

Vol dir que cadascú cerca allò que li és agradable o convenient.

A fibló d'abella, cera d'orella.

Perquè la cera d'orella és bona, segons creença vulgar, per curar el pics d'abella.

Això és mel i sucre!

Es diu d'una cosa molt bona .

A qui es fa de mel, les mosques se'l mengen.

Vol dir que l'amabilitat o condescendència excessiva és causa que els altres abusin d'aquelles qualitats.

Abella, ovella o església, si vols riquesa .

Suposa que l'apicultura, el bestiar de llana i l'estat eclesiàstic, són coses lucratives.

Abelles i ovelles, no estiguis mai sense elles.

Agafen més mosques amb una gota de mel que amb un barril de vinagre

Vol dir que la suavitat de tracte és més eficaç que la severitat per a obtenir dels altres allò que volem.

Aigua en agost, safrà, mel i most Any d'ovelles, any d'abelles.

Caure o venir com un bunyol dins la mel.

Escaure's amb gran oportunitat .

Cera, tela i fustany, gran tenda i poc guany.

D'any d'abelles, no te'n meravelles.

Vol dir no te n'alabis, perquè poden perdre's fàcilment.

Deixar amb la mel a la boca.

Privar-lo d'acabar d'assaborir o fruit una cosa que li era molt agradable .

Donar una ditada de mel.

Afalagar-lo amb bones paraules, amb elogis.

Donar-se cera.

Donar-se importància, presumir molt .

Esser tot mel.

Esser una persona molt suau de tracte, molt amable.

Esser de cera.

Esser de caràcter blan, mancat d'energia.

Esser de cera o estar fet una cera, o semblar de cera.

Estar molt groc, de color malaltís.

Esser de mel i sucre.

Esser molt delicat. (quedar exclòs de les regles del joc).

Esser mel i mató, o mel i mantega.

Esser una cosa deliciosa .

Esser més dolç que la mel.

Esser una cosa molt dolça o agradable.

Esser Na Mel-i-Sucre.

Esser una dona molt bleada i delicada.

Esser pa i mel.

Esser una cosa molt fàcil.

Esser sa mel d'es sogre.

Esser molt estimat i tractat amb gran suavitat.

Estar com un pa de cera.

Estar molt esblanqueït o groc, de color malaltís.

Gastar cera.

Tenir molta catxassa. Entretenir-se molt per fer una cosa .

L'abella amarga no pot traure la mel dolça.

Ho diuen d'una persona malmirrosa i poc tractable, per explicar qualche mal pas que hagi fet.

La mel no és feta per a la boca de l'ase.

Vol dir que les coses exquisides o molt enlairades no poden esser assaborides o compreses per persones grosseres o incultes.

La mel sa la mengen perquè és dolça.

Significa que les persones amables de tracte són estimades de tothom.

Mastegar cera.

Menjar sense delit, amb poc gust.

Mel a la boca, i guarda la bossa.

Recomana que es tracti amb amabilitat els que demanen diners o favors, però sense ser massa condescendents a concedir-los-ho.

Mel!

Exclamació, variant eufèmica de merda, que s'usa principalment per a indicar incredulitat, disconformitat o disgust.

Miquel, Miquel, no tens abelles i vens mel.

Ho diuen parlant d'un qui ven o dóna coses que no poden esser ben adquirides.

No és pas cera tot el que crema.

No hi ha mel sense fel.

Significa que cal acceptar les adversitats i desavantatges des de el moment que volem gaudir de les prosperitats i avantatges.

No hi ha més cera que la que crema.

Es diu per significar que no hi ha res més, que ja s'ha expressat tot el que hi ha. No hi ha res més que el que és a la vista. No tenir reserves; ésser limitat; tant n'hi ha, i bon pes.

No tenir cera en les orelles.

No poder alçar-se d'un mal estat, d'una depressió física, moral o econòmica.

Ovelles i abelles, en tes deveses.

Posar la mel a la boca.

Enllepolir. Fer desitjar quelcom anticipant-ne les excel·lències.

Posar la mel a la boca i no deixar-la tastar.

Despertar en algú les ganes d'una cosa i no permetre que en frueixi.

Quan la cera cau, és hora d'aplegar-la..

Vol dir que s'han de fer les coses a llur temps oportú.

Qui la cera ha d'ablanar, les ungles s'ha de cremar.

Vol dir que el qui vol tenir el profit d'una cosa n'ha de tenir també la part desagradable.

Qui mel menja, els dits se n'unta..

Significa que el qui maneja diners o intervé en coses perilloses, sol caure en la temptació o en el perill.

Qui menja mel, no pot escopir fel.

Qui té la mel, que tenga la fel.

Significa que cal acceptar les adversitats i desavantatges des de el moment que volem gaudir de les prosperitats i avantatges.

Semblar picat d'abelles.

Estar molt gras, inflat .

Ses abelles no coneixen son amo.

Es diu perquè les abelles ataquen a picades qualsevol persona, encara que sigui l'apicultor.

Tenir cera del Corpus!

Tenir privilegi, estar exempt de càstig o de les molèsties que els altres sofreixen.

Tenir mel a la boca.

Esser molt amable i agradós de paraules, tenir gran suavitat de tracte.

Tenir mel a la boca i fel al cor.

Esser hipòcrita.

Treure- la cera de l'orella.

Explotar-lo, treure'n tot el profit possible.

FONTS:

ALCOVER, Ant. Ma., MOLL, Francesc. *Diccionari CATALÀ-VALENCIÀ-BALEAR.* Palma 1980.

RASPALL Joana, MARTÍ Joan. *Diccionari de frases fetes.* Edicions 62. Barcelona 1997.

PREMSA LOCAL. *Diari de Balears.*

1 La cera del Corpus, o sia, dels ciris que es cremaven en la processó del Corpus, la posaven antigament per les portes de les cases, i era creença que les defensava de malastrugança. Encara hi ha gent devota que du damunt ella coquetes de cera del Corpus com a preventiu contra mals espirituals i corporals.